

КАРАР

Совет Буревестник авыл жирлеге
Яңа Чишмә муниципаль районы Татарстан Республикасы

2026 елның 22 апреленән

№ 8-24

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Буревестник авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясә дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә керми торган яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы федераль законнар, Буревестник авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Буревестник авыл жирлеге территориясендә экологик хәлне яхшырту максатларында, яшел үсентеләрнең сакланышы өчен җаваплылыкны арттыру, яшел хужалык алып баруның төп мәсьәләләрен регламентлау, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Буревестник авыл жирлеге Советы

Карар итте:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Буревестник авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясә дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә керми торган яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау тәртибе турындагы нигезләмәне расларга (кушымтада бирелә).

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация челтәрәндәге «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталы» нда бастырып чыгарырга: <https://pravo.tatarstan.ru> «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында: <https://novosheshminsk.tatarstan.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Башлыгы Буревестник авыл жирлеге
Яңа Чишмә муниципаль районы
Татарстан Республикасы

 Ю.М. Улитин

Тәртип турындагы нигезләмә
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Буревестник авыл жирлеге
территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм
юрidik затларның хосусый милкендәге жирләргә керми торган яшел утыртмаларны
булдыру, тоту һәм саклау

1. Гомуми өлеш

1.1. Яшелләнделерелгән территорияләр утыртмалар белән бергә табигатьне саклау, мохитне саклау, рекреацион, мохит формалаштыру һәм санитар-саклау функцияләрен үтиләр, табигать комплексы территориясенең һәм жирлекнең яшел фонды территориясенең состав өлеше булып торалар.

1.2. Яшелләнделерелгән территорияләрнең урыны һәм чикләре тарихи барлыкка килгән планировкаһы һәм табигый компонентларның рельефның, акваторияләренә һәм яшел утыртмаларның исәпкә алып билгеләнә.

1.3. Яшел үсентеләрне булдыру, карап тоту һәм саклау Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Буревестник авыл жирлеге башкарма комитетына йөкләнә.

1.4. Яңа төзелешкә яшелләнделерелгән территорияләр булдыру буенча комплекслы эшләр керә. Яңа төзелештәге эшләрнең барлык төрләре дә билгеләнгән тәртиптә эшләнгән, килештерелгән һәм расланган проект документациясе нигезендә башкарыла.

1.5. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Буревестник авыл жирлеге (алга таба – авыл жирлеге) территориясендә яшел үсентеләрне агымдагы карап тоту эшләренә агач төпләрен кисеп, коры, авария хәлендәге һәм декоратив төсә югалган агач һәм куакларны аудару; үсемлекләренә санитар кисү керә.

1.6. Яшелләнделерү объектларын карап тоту-яшеллекләренә һәм яшелләнделерелгән территорияләренә төзекләнделерү элементларын карау буенча комплекслы эшләр ул. Яшел утыртмаларны карап тоту үз эченә ала:

агымдагы ремонт,

– агачларның һәм куакларның карау эшләре-үсемлекләренә тукландыру, су сибү, көпшөкләндерү, утау, яклау, тамыр системасын жылыту, туңга чыдам булмаган токымлы куакларның бөйләү һәм чышү, жылылык сөюче үсемлекләренә каплау һәм каплау (барлык тиешле эшләр белән бергә), ашламаларның, чүп-чарны төяү һәм бушату, коры һәм авария хәлендәге агачларның кисү;

- чөчөклөкләрне карау эшләре – орлык чөчү, үсентеләр һәм суган утырту, су сибү, көпшөкләндерү, утау, тукландыру, үсемлекләренә яклау, чүп жыю һәм башка тиешле эшләр;

- чөчөк вазаларын карау эшләре.

2. Яшел үсентеләренә барлыкка китерү.

2.1. Территорияне эзерләү.

2.1.1. Территорияне эзерләү эшләрен жимерелергә тиешле корылмаларның, агач төпләрен, төзелеш материаллары калдыкларын, чүп-чарны чистартудан башларга кирәк:

Объект	Агач күчөрөннөн объектка кадәр, м.	Агач кәүсәсеннән объектка кадәр, м.
Бинаның, корылманың тышкы дивары	5,0	1,5
Тротуар кыры, бакча юлы	0,7	0,5
Урамның машина йөрү өлеше чиге	2,0	1,0
Яктырту челтәренең таянычы	4,0	
Терек стенкаларының табаны һәм эчке кыры	3,0	1,0
Газүткәргеч: тышкы торбалар өчен	2,0	-
Газүткәргеч: полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргече (торбаның төрле якларында)	3,0	-
Суүткәргеч, дренаж	2,0	-
Көч кабеле, элемтә кабеле	2,0	0,7

Искәрмәләр:

1. Китерелгән нормативлар ябалдашларның диаметры 5 метрдан да артмаган агачларга карый һәм, димәк, зур диаметрлы агачлар өчен арттырылырга тиеш.
2. Агач һәм куаклар утыртканда биналарның, корылмаларның, балалар учреждениеләренең тышкы стеналары янында инсоляция һәм табигый яктырту норматив дәрәжәләрен үтәргә кирәк.

2.2. Яшел үсентеләрне карап тоту

2.2.1. Яшел утыртмаларны дәрәжә карап тоту буенча төп чараларның берсе булып ябалдашларны кисү тора. Санитария, яшәртү, формалаштыру кебек кисү төрләре бар.

2.2.2. Ябалдашларны санитар кисеп алу иске, авыру, кипкән һәм зарарланган ботакларны, шулай ук ябалдаш эченә яки бер-берсенә якынайган ботакларны кисүгә юнәлдерелгән.

Шулай ук үзәк кәүсәдән очлы почмак яки вертикаль (пирамидаль формалардан тыш) өскә таба чыгып торучы бәбәкләр дә, аларны сынуга һәм кәүсәдә яралар барлыкка китермәслек итеп, киселергә тиеш.

Санитар кисеп алуны вегетация дәвере буена ел саен үткәргә кирәк. Ләкин зур күләмдә зур ботакларны бер үк вакытта кисү уңайсыз, шуңа күрә аларны акрынлап, елына 1-2 ботакны алып ташлау яхшырак.

2.3. Чәчәк түтәлләре ясау

2.3.1. Чәчәк түтәле - бу геометрик формада яки ирекле формада берьяллык, икеьяллык яки күпьяллык үсемлекләр утыртылган участок. Бу яшелләндерү объектының иң декоратив элементларының берсе.

2.4. Чәчәк түтәлләрен карап тоту

2.4.1. Чәчәк түтәлләрен тиешле тәртиптә карап тоту түбәндәгеләрдән тора: үсемлекләргә су сибү һәм коендыру, туфракны йомшарту һәм чүп үләннәрен утау, чәчәк атып бетергәннәрен кисү, корткычлардан һәм авырулардан саклау, мульча ясау, минераль ашламалар кертү, чүп-чардан арындыру.

2.4.2. Берьяллык үләннәргә һәм икеьяллык үләннәргә су сибү жир тамырларының тирәнлегенә үтеп керсен өчен тигез булырга тиеш.